

ANALES DE LA SEIGNEURIE D'OOSTBROEK

J.W.H. Meijer

U hoeft niet te schrikken dat ik in het navolgende uw kennis van de Franse taal op de proef ga stellen, maar die titel stond op een omslag met oude stukken, bewaard gebleven op Oostbroek. In de vroege jaren vijftig hebben we (mr. P.H. Damsté en ik) dit omslag met andere oude papieren kunnen inkijken en enkele notities kunnen maken. Door allerlei oorzaken is van een uitgebreidere overname daarna nooit iets terecht gekomen. Bij de aankoop van Oostbroek door het Utrechts Landschap zijn ze niet overhandigd, zo ze er nog waren. Een dezer dagen kreeg ik de notities weer in handen en leek het mij wel iets voor *De Biltse Grift*, om u kennis te laten maken met fragmenten uit het dagelijks leven destijds.

Gedeeltelijk werden de Anales in Oudfrans opgetekend, gedeeltelijk in de Nederlandse taal; voor u zetten we alles uit dit artikel in het Nederlands en geven wel aan of het vertaald is.

Het is alles uit de tijd van George Sawijer, dat is dus van 1798 tot na 1813; volgens een aantekening in het kadaster zou hij kort voor 1828 Oostbroek verkocht hebben. Tussen 1823 en 1830 werd voor De Bilt het kadaster geformeerd.

Hier volgt de letterlijke tekst van een in het Nederlands geschreven felicitatiebrief voor een huwelijk:

***Hoog Edel Gebooren Heer Bruidegom !
Hoog Edel Gebooren Vrouwe Bruid !***

***Uit Uw Hoog Edel Gebooren missive van den 19 dezer gezien hebbende dat gij voornemens zijt een wettig huwelijk aan te gaan, wensche ik van harte dat de goede Heemel deze egtverbintenis in rijke maate wil zeegenen en U Edel Geboorene lange jaaren gelukkig zal doen leeven ! Ik bedank voor de gegeven communicatie en mij in Uw Hoog Edel Geboorene vriendschap beveelende heb ik de eer met hoogachting te zijn
Hoog Edel Gebooren Heer Bruidegom
Hoog Edel Gebooren Vrouwe Bruid,***

***Uw Hoog Edel Gebooren
onderdanige dienaar***

Oostbroek 26 Mey 1808

M. van der Goes

**

Er wordt ook gefeest op Oostbroek en het lijkt ons niet bepaald 'van de zuinige' als we de in het Nederlands opgestelde rekening bezien:

Bouren Feest op den 23 Juny 1808.

740	Dousijne poeffertjes		<i>f</i>	74.	-.	-
24	profijt	(= fooi)		6.	-.	-
48	Dousijne waaffels			28.	16.	-
25	pd Soetemelcke kaas			6.	17.	-

½	vat best bier	7.	18.	-
3	pd toebak	3.	-.	-
2	mandes pijpen	4.	4.	-
21	flesse witte wijn	12.	12.	-
	aan brood	7.	18.	-
	aan huur en vermiste vorken	4.	11.	4
	dito gelaasen	5.	10.	-
	koets en wagen vragt jofferouw Mees	3.	-.	-
	huir voor stoelen en taefels	3.	-.	-
	impost voor ½ ancker wijn (= 19,4 liter)	22.	17.	-
	kraamgelt		18.	-
		<i>f</i> 191.	1.	4

betaald op 11 July 1808

Transport	<i>f</i> 191.	-.	-
Imp.mijn wijn	9.	-.	-
wijn	120.	-.	-
musicanten	10.	10.	-
De Haas en Jan	5.	5.	-
Rietmatten	14.	-.	-
Kleine uitgaven	4.	-.	-
	<i>f</i> 353.	15.	-

N.B. Het is de redactie niet bekend hoeveel gasten aanwezig waren en van hoe laat tot hoe laat het feest heeft geduurd; let wel: prijsniveau 1808.

De geldbedragen werden rond 1800 uitgedrukt in guldens, stuivers en penningen, waarbij gold 1 gulden = 20 stuivers en 1 stuiver = 16 penningen; de optellingen zijn dus correct.

In een volgend uit het Frans vertaald fragment kunt u lezen over het weer in

1808, de menagerie, de goede Koning Louis Napoleon en andere persoonlijkheden en gebeurtenissen.

Een fragment uit notities betreffende het dagelijkse leven van onze buitenplaatsbewoner die in de Franse tijd ook aan het hof van Koning Louis Napoleon werd ontvangen. De tekst suggereert dat men 's winters elders verbleef. (uit het Frans vertaald.)

1808

17 mei	aangekomen op Oostbroek	
18 -	ontbijt voor 30 personen	
20 -	31 kippeneieren onder een kalkoen	NB slecht resultaat
21 -	13 eendeneieren onder een kip	NB slecht resultaat
28 -	9 chinese fazanten uitgebroed	
30 -	Henri van der. Goes met vrouw en kind dineren hier	
31 -	diner met Falck en Delprat	

Juni mooi weer, nogal winderig, regen maar wel zacht, fris, nat en koud, veel wind, wind en regen, prima weer met veel zon.

Aan het diner: 2 jongedames De Bosset, Mollerus, Provost, Falck, Van Nieuwerkerk, dr. Goltz, Spaen, Bicker, Dedel, Delprat en Jacques.

6 juni Mevr. van der Goes-Bicker bevallen van een zoon

9 - voor de vierde keer gemaaid

11 - de tweede steenmarter ? sedert 1 mei met de val gevangen

12 - 2 zwarte schapen met witte staart en pootjes zijn aangekomen van mr. Van Oosthuisen

13 - Philippe heeft me gestuurd een kip met 6 kuikens

21 en 22 is het redelijk weer

23 - in de morgen is er wat regen; de avond is mooi.

Tuinfeest voor de viering van het tweede jaar van de binnenkomst van onze goede koning Louis Napoleon. Zie de Haagse Courant van de 25^e juni.

29 - mooi en fris; het tuinhuis geplaatst

30 - mooi en fris; naar de nachtegaal geluisterd; begonnen met het maken van rozenwater.

Juli

6 - 10½ pd geschoren wol van een schaap, ontvangen 5 gld. en 5 penn.

12 - In de nacht 2 kalkoenen en enige eenden uit de tuin gestolen

26 - Mr. Murman heeft me bezocht

28 - verjaardag van Louis; het personeel onthaald.

Augustus

diner met Delprat sr en jr, Bosset, Van Westreenen, Falck en De Spaen

Herdestijn

14 - vertrokken per schuit naar Amsterdam met Louise, Pierre en Jenny

15 - gedineerd ten huize van de Franse ambassadeur, Louise in een herberg; 's avonds concert en bal en soupé aan het hof.

16 - 's morgens om 9 uur bij de koning; diner bij Mr. Roell thuis samen met Louise; om 9 uur 's avonds vertrokken per schuit naar Den Haag

uitgaven 122 gld. en 16 penn.

Dit is het einde van het uit het Oudfrans vertaalde fragment. Het wekt de indruk dat het ook het einde zou kunnen zijn van het verblijf op Oostbroek.

Het bleef mij een raadsel wat daar op 11 juni 1808 voor de tweede keer in een val liep. Er kan het woord steenmarter gelezen

worden. Er bestaat echter geen zekerheid dat het inderdaad een steenmarter geweest is als ik bedenk dat ik herhaaldelijk zo'n klant 's nachts op het dak een heidens kabaal heb horen maken met het oplichten van dakpannen.

In het omslag met de aanduiding *Anales de la Seigneurie d'Oostbroek* bevindt zich ook een tweetal staten met een boedelinventaris. Een datering heeft het stuk niet, het lijkt echter waarschijnlijk eveneens rond 1808 opgemaakt te zijn.

Slaapkamer

2	bedden met katoene gordijnen	f	100.	-.	-	
1	mahonyhoute theetafel met een rand		12.	-.	-	
1	dito theetafel		3.	-.	-	
1	mahonyhoute commode met 4 laden		30.	-.	-	
1	mahonyhoute cabinet		50.	-.	-	
1	mahonyhoute nachttafel		3.	-.	-	
1	chifoniere van geel ingelegd hout		6.	-.	-	
	geverwde matte stoelen		1.	4.	-	/st
1	groen geruit vloertapijt		22.	-.	-	
2	groen Damaste fauteuils		5.	-.	-	/st

Kabinetje

1	roode marokijne papelerum (?)		5.	-.	-	
1	Eykehoute speeltafel		1.	-.	-	
1	Spiegel met vergulde lijst		8.	-.	-	
1	vloerkleed		1.	10.	-	
1	mahonyhoute bidet		4.	-.	-	

Kinderkamer

1	Spiegel met vergulde lijst		4.	-.	-	
1	Eykehoute speeltafel		1.	-.	-	
1	vloerkleed		3.	-.	-	
1	kleine eykehoute tafel met waslinnen		1.	10.	-	
	wit geverwde stoelen		-.	12.	-	/st

Kabinetje

1	eykehoute commode		4.	-.	-	
1	grijs vloerkleed		1.	10.	-	

Voorbovenkamer

1	speeltafel		1.	-.	-	
1	spiegel met bruine lijst		2.	-.	-	
1	groen geruit kleed		8.	-.	-	

Gang

1	mahonyhoute commode met 6 speeltafels	f	12.	-.	-	
---	---------------------------------------	---	-----	----	---	--

Kabinetje van Zijn Exc

1	lindehoute kabinetje met geel koper		7.	-.	-	
1	leunstoel		6.	-.	-	
1	grijs vloertapijt		4.	-.	-	

Salon

1	mahony Thee Tafel	15.	-.	-	
1	sopha met matrassen	35.	-.	-	
1	verguld penant tafel	10.	-.	-	
1	spiegel met vergulde lijst	12.	-.	-	
1	ronde mahony toeslaande tafel	25.	-.	-	
24	geschilderde matt stoelen	2.	-.	-	/st
1	geel ingelegd Theestoofje	5.	-.	-	
6	geschilderde rietmatten Fauteuils	4.	-.	-	
1	schots vloertapijt met kleed daaronder	35.	-.	-	

Eetzaal

1	grote toeslaande eetenstafel met zeildoek	28.	-.	-	
1	dito ronde tafel met aanzetstukken	22.	-.	-	
1	Eykehoute Eetenstafel	6.	-.	-	
12	mahonyhoute stoelen met paardehaar	10.	-.	-	/st
1	penant Spiegel met vergulde lijst	36.	-.	-	
	fauteuils met katoenen kussens	3.	10.	-	
3	verlakte bloembakjes	3	-.	-	
3	vensterbanks matrassen	6.	-.	-	
1	gevlamd kleed op de grond	30.	-.	-	

Agtergang

1	rietmatte sopha	5.	-.	-	
15	stuks bekers en potten	16	-.	-	

Agterkamer

1	Bed van tweeen met groen geruit behangsel (2 p)	55.	-.	-	
1	scherm van 6 bladen	16	-.	-	
1	groen damaste sopha	21.	-.	-	
1	Groote Eykehoute Commode met laden	30.	-.	-	
1	Mahonyhoute nagttafel	8.	-.	-	
1	Cylinder Penanttafel	8.	-.	-	
1	spiegel met bruine lijst	5.	-.	-	
1	Toilet spiegel met laden	6.	-.	-	
1	Smirna's vloertapijt	150.	-.	-	
1	Krijstalle luster	10.	-.	-	
1	dito Weenske Luster	24.	-.	-	
1	Japansche goudvischkom	6.	-.	-	

Kabinetje daaragter

2	matrassen van een sopha	18.	-.	-	
1	vloertapijtje	6.	-.	-	

Einde van de inventaris van meubilair op Oostbroek. Meer gegevens zijn niet uit de *Anales de la Seigneurie* overgenomen.

Deze fragmenten geven toch wel een aardige kijk op het wonen op een zo bekende plek in onze gemeente.